

Հաստատված է
Պետության և իրավունքի
տեսության և սահմանադրական
իրավունքի ամբիոնի 31. 08. 2020 թ.
նիստում (արձ. թիվ 1)
Ամբիոնի պետ՝

.....
(ստորագրություն)
 .....
(ամիս ամսաթիվ)

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՅԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

(Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	ՀՀ մոնիցինգայլ իրավունք
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒՆԵՏ	իրավագիտություն, վճարովի ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Պետության և իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Մ.Մանուկյան E-mail: marymanukyanmmb@gmail.com հեռ. 099101035
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավի

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	2 (երկու)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇՆՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ	«Մոնիցինգայլ իրավունք» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից 18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք, 28 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը 2 լսարանային ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգաքննության հանձնելով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՅԱՆՁՆԵՐ	Դասընթացը կառուցվում է «Պետության և իրավունքի տեսություն», «ՀՀ սահմանադրական իրավունք» դասընթացի իմացության վրա:
ՀԱՄԱՈՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	«ՀՀ մոնիցինգայլ իրավունք» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են մոնիցինգայլ իրավունքի հասկացությունը, կարգավորման առարկան, համակարգը, ինդիկատորները, սկզբունքները, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման հասկացությունները, մոնիցինգայլ իրավունքի սուբյեկտները, տեղական ինքնակառավարման երաշխիքները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասությունները, տեղական ինքնակառավարման առանձնահատկությունները Երևան քաղաքում, համայնքների իրավական կարգավիճակը, բազմաբնակարան շենքերի և

ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ Կարողանա՝	<ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտել մոնիցինգայլ ինստիտուտների փոխադարձ կապը 2. հանրային իշխանության իրականացման համակարգում որոշել ժողովրդավարության դերն ու նշանակությունը 3. բացահայտել տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման փոխադարձ կապն ու առանձնահատկությունները 4. ինքնուրույն ծանոթանալ ոլորտում կատարվող նորմատիվ փոփոխություններին 5. ուսումնասիրել և առաջարկություններ ներկայացնել տեղական կառավարման համակարգերի զարգացման և կատարելագործման վերաբերյալ
--	--

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հայաստանի Հանրապետության մոնիցինգայլ իրավունք: Ուսումնական ձեռնարկ /ընդհանուր խմբագրությամբ Գ.Դանիելյանի.-Երևանի պետ. համալս. - Հարյապետ, 2015, 384 էջ: 2. Պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման զարգացման հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում / Յու. Մ. Սուվարյան եւ ուրիշներ.- Եր.: Տնտեսագետ, 2014 -164 էջ.- («Ամբերդ» մատենաշար): 3. Մասնակցային ժողովրդավարությունը տեղական ինքնակառավարման մակարդակում: Ձեռնարկ. – Եր «Ատոդիկ», 2013. - 118 էջ 4. «Ինչպե՞ս մասնակցել տեղական ինքնակառավարմանը», «Քաղաքացի դիտորդ» նախաձեռնություն. Երևան 2015թ. 5. Համայնքային զարգացումը քաղաքացիական ինքնակազմակերպման գործընթացում : Ուսումնական ձեռնարկ, Կաժոյան Հրաչյա, Երևան 2009թ., 210 էջ 6. «Տարածքային կառավարումը Հայաստանի Հանրապետությունում» Մ.Ալեքսանյան, Երևան: Միվա-Պրես, 2000 – 164 էջ:
Լրացուցիչ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кутафин О.Е., Фадеев В.И. Муниципальное право Российской Федерации:Учебник.-2-е изд., перераб. и доп.-М.:Юристъ,2002.- 559 с. 2. Шугрина Е. С. Муниципальное право Российской Федерации: учеб. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. — 672 с. 3. Муниципальное право России: учебник (отв. ред. С.А. Авакьян). - Проспект, 2010 г. 369 с. 4. Муниципальное право России: учебник /С.А.Авакьян, В.Л.Лютцер, Н.Л.Пешин[и др.];отв. ред.С.А.Авакьян.-Москва: Проспект, 2011.- 544 с. 5. Татаринов С.А. Муниципальное право Российской Федерации: Учебно-методический комплекс. – Томск: Изд-во Том. ун-та, 2014. – 136 с. 6. Программа дисциплины «Муниципальное право», профессор И.И.Овчинников, Москва 2015г. ст. 46 7. Муниципальное право: учебно-методическое пособие И. Н.Иваненко, П. М. Курдюк, Н. В. Павлов, А. С. Чуева. –Краснодар :КубГАУ, 2016.– 52 с

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ստուգաթղթ (ստուգված, չստուգված)
--------------------------------------	---------------------------------

<p>ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ</p>	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝</p> <p>ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով:</p> <p>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների:</p> <p>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները:</p> <p>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:</p>
<p>ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ</p>	
<p>Ներկայություն</p> <p>Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ</p> <p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ</p>	<p>Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:</p> <p>Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p> <p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՄԱՆ ԶԱՐՏԵՉ

Թեմա 1 ՀՀ մունիցիպալ իրավունքը որպես իրավունքի ճյուղ (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Մունիցիպալ իրավունքի հասկացությունը, առարկան և մեթոդը: 2. Մունիցիպալ իրավունքի համակարգը և աղբյուրները: 3. Մունիցիպալ իրավունքի տեղը ՀՀ իրավական համակարգում: 4. Մունիցիպալ-իրավական նորմերը և ինստիտուտները, դրանց իրագործումը: 5. Մունիցիպալ-իրավական իրավահարաբերությունները և դրանց աղբյուրները 	<p>Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա:</p> <p>Հարցեր 1-5 – սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում, հետադարձ կապի միջոցով ներկայացված նյութի յուրացման ստուգում:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:</p>

Թեմա 2 Տարածքային կառավարման հասկացությունը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Տարածքային կառավարման հասկացությունը: Տարածքային կառավարման սկզբունքներ (հասկացությունը և տեսակները): 2. Տարածքային կառավարման մարմինների խնդիրները և գործառույթները (հասկացությունը և դասակարգումը): 3. Մարզպետը՝ որպես տարածքային կառավարումը իրագործող սուբյեկտ 4. Մարզպետարանի աշխատակազմը (մարզպետարանի աշխատակազմի իրավական վիճակը, կառուցվածքը, մարզպետարանի աշխատակազմի ղեկավարի լիազորությունները, պետական ծառայությունը աշխատակազմում): 5. Մարզի խորհուրդը: 	<p>Հարցեր 1-5 - կարդացվում է դասախոսություն, ներկայացվում է սխեմատիկ պատկեր:</p> <p>Հարցեր 1-5- Սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները և նյութի ընկալման աստիճանը, տրվում են ստուգիչ հարցեր, կատարվում է նյութի ամփոփում:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար:</p>

Թեմա 3 Տեղական ինքնակառավարման հասկացությունը, սկզբունքները և գործառույթները (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն

<ol style="list-style-type: none"> 1. Տեղական ինքնակառավարման հասկացությունը: Տեղական ինքնակառավարումը ժողովրդաիշխանության համակարգում: 2. Տեղական ինքնակառավարման սկզբունքները և ֆունկցիաները: ՀՀ տեղական ինքնակառավարման համակարգի հասկացությունը և տարրերը: 3. Գործադիր իշխանության մարմինների և տեղական ինքնակառավարման ներկայացուցչական մարմինների փոխհարաբերությունը: 	<p>Հարցեր 1-3 - Անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման եղանակով: Տրվում են հարցեր քննարկման համար, մեկնաբանվում են պատասխանները:</p> <p>Հարցեր 1-3 – սեմինար պարապմունք, հանձնարարված առաջադրանքների ստուգում, խնդրահարույց հարցերի քննարկում:</p>
--	---

<p align="center">Թեմա 4 Տեղական ինքնակառավարման երաշխիքները (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության երաշխիքների հասկացությունը: 2. ՏԻՄ-երի գործունեության իրավական երաշխիքները: ՏԻՄ-երի կողմից ընդունած ակտերը: 3. ՏԻՄ-երի գործունեության տարածքային երաշխիքները: 4. Մունիցիպալ սեփականություն: Տեղական բյուջե: 	<p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն :</p> <p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք (սեմինարը կարող է անցկացվել խմբային քննարկման միջոցով): Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ, տրվում են թեստային առաջադրանքներ:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. Ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին, վեր են հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են սեմինար պարապմունքի ժամանակ:</p>

<p align="center">Թեմա 5 Համայնքների իրավական կարգավիճակը (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Համայնքների հասկացությունը, համայնքը որպես իրավաբանական անձ, համայնքների սեփական լիազորությունները, պատվիրակված լիազորությունները: 2. Համայնքի զարգացման ծրագիրը: Համայնքի բյուջեի հասկացությունը, ձևավորման կարգը: 3. Համայնքների դասակարգումը: 4. Միջհամայնքային միավորումների հասկացությունը, ձևավորման կարգը, միջհամայնքային միավորումների իրավասությունը: 	<p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն ձևով, որտեղ առանձնակի ուշադրություն է դարձվում ուսանողների կողմից ներկայացված խնդրահարույց հարցերին:</p> <p>Հարցեր 1-4 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք: Սովորողը նախապատրաստվում է սեմինարին դասախոսի նախապես հանձնարարված համապատասխան մասնագիտական գրականություն ուսումնասիրելով:</p>

<p align="center">Թեմա 6 Տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասությունները, կարգավիճակը և դրանց գործունեության երաշխիքները: (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցերը</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասության հասկացությունը: 2. Համայնքի ավագանու իրավական կարգավիճակը և լիազորությունները: 3. Գյումրու և Վանաձորի ավագանիների ձևավորման կարգը: 4. Համայնքի ղեկավարի իրավական կարգավիճակն ու իրավասությունները: 5. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների քաղաքական և իրավական պատասխանատվությունը: 6. Համայնքի աշխատակազմը: 	<p>Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն: Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են հանձնարարված գրականությանը, վեր հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են հաջորդ դասախոսության և սեմինար պարապմունքի ժամանակ:</p> <p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք՝ խնդրահարույց հարցերի քննարկմամբ: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին, վեր են հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են սեմինար պարապմունքի ժամանակ:</p>
---	---

Թեմա 7 Համայնքային ծառայություն (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Համայնքային ծառայության հասկացությունը, սկզբունքները: 2. Համայնքային ծառայության պաշտոնների դասակարգումը, պաշտոն զբաղեցնելու կարգը: 3. Համայնքային ծառայողների իրավական կարգավիճակը, պատասխանատվության ենթարկելու կարգը: 	<p>Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով: Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են ներկայացված թեմայի հիմնադրույթներին և խնդրահարույց հարցերը ներկայացնում քննակման: Հարցեր 1-3 – սեմինար պարապմունք: Ուսանողները նախօրոք ծանոթանում են հանձնարարված գրականությանը, իրավական ակտերին և քննարկում ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերը: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:</p>

Թեմա 8 Տեղական ինքնակառավարումը Երևան քաղաքում (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<ol style="list-style-type: none"> 1. Տեղական ինքնակառավարման առանձնահատկությունները Երևան քաղաքում: 2. Տարածքային կառավարման առանձնահատկությունները Երևան քաղաքում: 3. Երևանի ավագանին (իրավական վիճակը և գործառույթները, կազմակերպման կարգը կառուցվածքը, իրավասությունը և իրավական ակտերը, գործունեության կազմակերպումը, Երևանի ավագանու անդամի իրավական վիճակը և լիազորությունները): 4. Երևանի քաղաքապետը (իրավական վիճակը և գործառույթները, ընտրության և լիազորությունների դադարեցման հիմքերն ու կարգը, իրավասությունը և իրավական ակտերը, Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմը, Երևանի վարչական շրջանները և դրանց ղեկավարումը): 5. Երևանի քաղաքապետի լիազորությունները 	<p>Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն: Ուսանողին տրվում է համապատասխան նյութը: Հարցեր 1-5 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք քննարկման ձևով: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, հետադարձ կապի միջոցով նյութի ընկալման աստիճանը, տրվում են ստուգիչ և ամփոփիչ հարցեր:</p>

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

«ՀՀ մուկիցիպալ իրավունք» առարկայի

1. Մուկիցիպալ իրավունքի հասկացությունը, առարկան և մեթոդը:
2. Մուկիցիպալ իրավունքի համակարգը:
3. Մուկիցիպալ իրավունքի աղբյուրները:
4. Մուկիցիպալ իրավական նորմեր և հարաբերություններ:
5. Մուկիցիպալ իրավունքի կապը իրավունք այլ ճյուղերի հետ:
6. Տարածքային կառավարման հասկացությունը, սկզբունքները և բնորոշ գծերը:
7. Մարզպետի իրավական կարգավիճակը և իրավասությունը:
8. Մարզպետի կողմից իրականացվող հսկողության տեսակները:
9. Մարզպետարանը, որպես տարածքային կառավարման մարմին:
10. Մարզի խորհուրդ:
11. Տեղական ինքնակառավարման հասկացությունը և բնորոշ գծերը:
12. Տեղական ինքնակառավարման սկզբունքներն ու գործառույթները:
13. Տեղական ինքնակառավարման իրավական երաշխիքը:
14. Տեղական ինքնակառավարման տնտեսական երաշխիքը:
15. Տեղական ինքնակառավարման տարածքային երաշխիքը:
16. Տեղական ինքնակառավարման կազմակերպական երաշխիքը:
17. Համայնքը՝ որպես իրավաբանական անձ:
18. Համայնքի լիազորությունները:
19. Համայնքի բյուջեն:
20. Համայնքի զարգացման ծրագիրը:
21. Միջհամայնքային միավորումներ:
22. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները:
23. Համայնքի ղեկավարին ներկայացվող պահանջները:
24. Համայնքի ղեկավարի լիազորությունները:
25. Համայնքի ղեկավարի լիազորությունների դադարեցման հիմքերը:
26. Համայնքի ղեկավարին անվստահություն հայտնելու կարգը:
27. Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմը:
28. Համայնքի ավագանու իրավական վիճակը:
29. Համայնքի ավագանու նիստերի անցկացման կարգը:
30. Համայնքի ավագանու լիազորությունները:
31. Համայնքի ավագանու լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման կարգը:
32. Համայնքի ավագանու անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը:
33. Համայնքային ծառայության առանձնահատկությունները:
34. Համայնքային ծառայության պաշտոնի անցնելու կարգը:
35. Համայնքային ծառայողի նկատմամբ կիրառվող խրախուսանքի և կարգապահական պատասխանատվության միջոցները:
36. Տեղական ինքնակառավարման առանձնահատկությունները Երևան քաղաքում:
37. Երևանը որպես տեղական ինքնակառավարման սուբյեկտ:
38. Երևանի խորհրդանիշները:
39. Երևանի քաղաքապետի լիազորությունները և իրավական ակտերը:
40. Երևանի քաղաքապետի գործունեությանն օժանդակող մարմինները և պաշտոնատար անձինք:

41. Երևանի քաղաքապետի լիազորությունները գործադիր իշխանության հանրապետական մարմինների և դրանց քաղաքային ծառայությունների հետ հարաբերություններում:
42. Երևանի ավագանու ձևավորման և գործունեության կարգը:
43. Երևանի ավագանու լիազորությունները:
44. Երևանի քաղաքապետի լիազորությունները ավագանու հետ հարաբերություններում:
45. Երևան քաղաքի վարչական շրջանների դեկավարման առանձնահատկությունները: